

บทที่ 1

บทนำ

1.1 บทนำ

อาโวกาโดเป็นไม้ยืนต้นที่มีใบเขียวตลอดปี สามารถปลูกได้ในพื้นที่หลายระดับความสูงตั้งแต่พื้นราบจนถึงพื้นที่สูงมากกว่า 1,000 เมตร และสามารถเป็นป่าทดแทนได้ดี มีโรคและแมลงรบกวนน้อย จึงเป็นไม้ผลที่มูลนิธิโครงการหลวงส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพได้กว้างขวางกว่าไม้ผลอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2557 มีเกษตรกรจำนวน 656 ราย พื้นที่ปลูก 1,166.98 ไร่ มีปริมาณผลผลิต 148.7 ตัน เป็นมูลค่า 4.1 ล้านบาท (มูลนิธิโครงการหลวง, 2557) ซึ่งพันธุ์ที่มูลนิธิโครงการหลวงทำการส่งเสริมคือพันธุ์ Hass เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป พันธุ์ Buccanear เก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่กลางเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ Booth7 Booth8 ทั้งนี้ขึ้นกับพื้นที่ปลูกซึ่งจะมีช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตช้าเร็วต่างกัน อย่างไรก็ตาม พันธุ์ Peterson ซึ่งเป็นพันธุ์เบา สามารถเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่มิถุนายน-สิงหาคม แต่พบว่ามีปัญหาคุณภาพผลผลิต เมล็ดมีขนาดใหญ่ ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด จึงควรมีการศึกษาหาพันธุ์ที่ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพในช่วงต้นฤดูฝนซึ่งเป็นช่วงที่ไม่มีผลผลิตอาโวกาโดออกสู่ตลาด เพื่อทดแทนพันธุ์ Peterson

ปัจจุบันงานส่งเสริมการปลูกอาโวกาโดของโครงการหลวง พบปัญหาเรื่องการผลิตต้นกล้าอาโวกาโดทั้งในเรื่องปริมาณต้นกล้าที่ไม่เพียงพอและคุณภาพของต้นกล้าที่พบอัตราการตายหลังเปลี่ยนยอดพันธุ์และหลังการปลูกสูงถึงร้อยละ 30-40 ทั้งนี้เกิดจากหลายสาเหตุได้แก่ ความสมบูรณ์ของเมล็ด ความแก่ของเมล็ด วัสดุเพาะกล้า ความชำนาญในการเสียบยอด หรือการดูแลต้นอาโวกาโดหลังปลูกลงแปลง ซึ่งมีผลต่องานส่งเสริมเป็นอย่างมาก จากการศึกษาในปี 2558 พบว่า การใช้ Hall และ Booth 8 เป็นต้นตอและใช้พันธุ์ Hass เป็นพันธุ์ดี มีเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนยอดสำเร็จ 100 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือ Buccaneer และ Booth 7 (85.0 และ 61.3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของต้นพันธุ์หลังเปลี่ยนพันธุ์ 4 เดือน วิธีการใช้ Booth 7 เป็นต้นตอ มีความสูงของต้นและเส้นผ่าศูนย์กลางต้นของต้นพันธุ์เฉลี่ยมากที่สุด (17.01 เซนติเมตร และ 4.14 มิลลิเมตร ตามลำดับ) (อัจฉรา และคณะ, 2558) จึงควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาการผลิตกล้าอาโวกาโด ทั้งในส่วนที่เป็นต้นตอและการผลิตต้นพันธุ์ เพื่อให้ได้ปริมาณต้นกล้าที่มีคุณภาพเพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนงานส่งเสริมการปลูกอาโวกาโดบนพื้นที่สูงต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาวิธีการผลิตต้นกล้าและขยายพันธุ์อาโวกาโดที่มีคุณภาพสำหรับงานส่งเสริม
- 2) ศึกษาพันธุ์อาโวกาโดที่มีศักยภาพสำหรับงานส่งเสริม
- 3) ศึกษาดัชนีการเก็บเกี่ยวของอาโวกาโดพันธุ์ Peterson และพันธุ์ Pinkerton

1.3 ขอบเขตโครงการวิจัย

- 1) ศึกษาวิธีการผลิตต้นกล้าและขยายพันธุ์อาโวคาโดที่มีคุณภาพสำหรับงานส่งเสริม โดยศึกษาเพื่อคัดเลือกพันธุ์ต้นต่ออาโวคาโด อย่างน้อย 3 พันธุ์ อายุต้นต่อที่เหมาะสมในการเปลี่ยนพันธุ์ และช่วงเวลาในการย้ายปลูกในแปลง
- 2) ศึกษาพันธุ์อาโวคาโดที่มีศักยภาพสำหรับงานส่งเสริม ที่ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีในช่วงต้นฤดูกาลผลิต เช่น ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม หรือช่วงเดือนพฤศจิกายนที่ไม่มีผลผลิตอาโวคาโด อย่างน้อย 2 พันธุ์
- 3) ศึกษาดัชนีการเก็บเกี่ยวของอาโวคาโดพันธุ์ Peterson และพันธุ์ Pinkerton

